

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Mirosława K.
przy uczestnictwie Lidii Elżbiety P.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 stycznia 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 15 grudnia 2010 r.,

- 1. oddała skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Mirosław K. wystąpił z wnioskiem o dokonanie podziału majątku wspólnego jego i uczestniczki postępowania Lidii Elżbiety P., poprzednio K.

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2010 r. Sąd Rejonowy w S. dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawcy Mirosława K. i uczestniczki Lidii Elżbiety P. poprzednio K. w ten sposób, że wnioskodawca przyznał na wyłączną własność samochód osobowy marki Citroen AX 10E rok prod. 1994 o wartości 2 000 zł, garaż nr 14 o pow. 14 m² położony w S. przy ul. L., dla którego w Sądzie Rejonowym w S. prowadzona jest KW nr [...] wraz z udziałem wynoszącym 715/10000 w części boksów garażowych służących do wspólnego użytku właścicieli poszczególnych garaży oraz udział 715/10000 części działki gruntu nr 380/70 objęty KW nr [...] w użytkowaniu wieczystym do dnia 24 sierpnia 2098 r. o wartości 10 500 zł, spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr 11 położonego w S. przy ul. L. 23a będącego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej „O.” w S. o wartości 144 400 zł, tj. majątek o łącznej wartości 156 900 zł. Ustalił, że wnioskodawca poniósł nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny w kwocie 20 072 zł. Zasadził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki Lidii Elżbiety P. kwotę 68 414 zł tytułem spłaty płatnej w terminie dwóch lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi zapłaty oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca i uczestniczka zawarli związek małżeński w dniu 26 maja 1975 r., który został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 16 września 2002 r. Dnia 6 maja 1982 r. małżonkom K. został przydzielony przez Spółdzielnię Mieszkaniową „O.” w S. lokal mieszkalny nr 11 w budynku położonym przy ul. L. 23a na warunkach lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. Matka wnioskodawcy darowała synowi kwotę 43 500 zł, która została przekazana na poczet wkładu mieszkaniowego. W czasie trwania małżeństwa wnioskodawca i uczestniczka nabyli garaż nr 14 o pow. 18 m² położony przy ul. L. w S., dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW nr [...] wraz z udziałem 715/10000 części boksów garażowych służących do wspólnego

użytku właścicieli poszczególnych garaży oraz udział 715/10000 części działki gruntu nr 380/70 objętej KW nr [...]. Wartość lokalu mieszkalnego nr 11 położonego w S. przy ul. L. 23A wynosi 144 400 zł, a wartość garażu nr 14 wynosi 10 500 zł. Wnioskodawca i uczestniczka nabyli także samochód osobowy marki Citroen AX 10E rok produkcji 1994 o obecnej wartości 2 000 zł.

Wnioskodawca i uczestniczka postępowania wnieśli apelacje od postanowienia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy w L. postanowieniem z dnia 15 grudnia 2010 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznał opisany w pkt I garaż na wyłączną własność uczestniczce postępowania, nakazując wnioskodawcy, aby wydał garaż uczestniczce w terminie do dnia 31 marca 2011 r., zasądzoną w pkt III od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki dopłatę obniżył z kwoty 68 414 zł do kwoty 57 914 zł, oddalił apelację uczestniczki w pozostałym zakresie, a apelację wnioskodawcy oddalił w całości oraz orzekł, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania odwoławczego każdy w swoim zakresie.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu jest określana przy uwzględnieniu art. 11 ust. 2¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.; dalej „u.s.m.”). Zasadny jest natomiast zarzut uczestniczki co do sposobu podziału majątku przez przyznanie również prawa do garażu wnioskodawcy. Bez wątplenia wnioskodawca z garażu nie korzysta, wynajmując go, na co wskazują zeznania świadków. Za przyznaniem prawa do garażu uczestniczce przemawia podnoszona przez wnioskodawcę jego trudna sytuacja materialna oraz problemy ze spłatą zasądzonej zaskarżonym postanowieniem kwoty na rzecz uczestniczki. Podział taki zmniejszy bowiem wysokość spłaty.

Wnioskodawca w skardze kasacyjnej zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w części, tj. w zakresie pkt I i II, zarzucając naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 11 ust. 2¹ u.s.m. w związku z art. 31 k.r.o., a także naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 623 w związku z art. 567 § 3 i art. 688 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 11 ust. 2¹ u.s.m. w związku z art. 31 k.r.o. sprowadza się do błędnego, zdaniem skarżącego, ustalenia wartości spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków, jako wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, mimo że w dacie orzekania nie istniała ekspektatywa przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu w prawo własnościowe. Zarzut ten polega na nieporozumieniu. Istotnie, w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia znalazł się lapsus polegający na odwołaniu się do opinii biegłego, niekwestionowanej przez byłych małżonków, a dotyczącej przewidywanego kosztu przekształcenia prawa lokatorskiego w prawo własnościowe. Należy jednak podkreślić, że obecnie wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego jako przedmiotu wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków określa się na podstawie art. 11 ust. 2¹ i 2² u.s.m., przy czym nie ma w zasadzie możliwości przekształcenia prawa lokatorskiego w prawo własnościowe (z wyjątkiem określonym w art. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 223, poz. 1779). Zgodnie z art. 11 ust. 2¹ u.s.m., w wypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, z potrąceniami wskazanymi w art. 11 ust. 2² u.s.m. Jednakże inaczej określa się wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu wybudowanego z udziałem środków z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2009 r., III CZP 81/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 68), co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Zarzut naruszenia art. 623 w związku z art. 567 § 3 i art. 688 k.p.c. polega, zdaniem skarżącego, na przyjęciu podziału majątku wspólnego częściowo w naturze, a częściowo z ustaleniem dopłat, co pozostaje w sprzeczności z celowością podziału w naturze i zasadami współżycia społecznego. Również ten zarzut polega na nieporozumieniu, skoro z odpowiednio stosowanego art. 623 k.p.c. wynika, że obowiązek dopłaty może powstać m.in. w wypadku podziału majątku wspólnego w naturze. Poza tym w niniejszej sprawie obowiązek dopłaty powstał w związku przede wszystkim z przyznaniem wnioskodawcy

spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, a nie z podziałem tego prawa, zatem art. 623 k.p.c. w ogóle nie znajduje tu zastosowania.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.